

Spis treści

PRZEDMOWA	5
---------------------	---

ROZDZIAŁ I

Walka Torunia o utwierdzenie zwierzchnictwa polskiego: wojna trzynastoletnia z Zakonem Krzyżackim (1454—1466) i jej następstwa dla miasta . . .	8
1. Ogólne warunki działalności miasta w okresie wojny	8
2. Rola Torunia w okresie powstania stanów pruskich przeciw Zakonowi; połączenie Starego i Nowego Miasta	10
3. Udział Torunia w sfinalizowaniu inkorporacji Prus i miasta do Korony Polskiej (luty—maj 1454 r.)	13
4. Udział Torunia w akcji militarnej w Prusach w pierwszym okresie wojny (do początków 1456 r.)	18
5. Wkład finansowy miasta w pierwszym okresie wojny	25
6. Udział miasta w pertraktacjach o wykup zamków krzyżackich i pierwsze niepokoje społeczne	27
7. Rewolta pospólstwa toruńskiego i jej stłumienie (wrzesień 1456 r.)	30
8. Udział miasta w sfinalizowaniu akcji wykupu zamków krzyżackich	34
9. „Przywileje Kazimierzowe” dla Torunia	37
10. Wkład militarny Torunia w latach 1457—1466	41
11. Wkład finansowy Torunia w działania wojenne w latach 1457—1466	52
12. Główne znamiona handlu i rzemiosła w okresie wojny	54
13. Elementy życia kulturalnego miasta w okresie wojny	58
14. Rola miasta w rokowaniach pokojowych w latach 1464—1466; traktat toruński 1466 r.	60

ROZDZIAŁ II

Terytorium, ludność, władze miejskie i ich finanse (1466—1548)	67
1. Ogólne warunki rozwoju i niedorozwoju Torunia	67
2. Układ przestrzenny miasta; rola przedmieść	69

3. Posiadłości ziemskie Torunia; ich administracja i rola finansowa	76
4. Ludność miasta	80
5. Władze miejskie i ich organa	86
6. Finanse miasta; mennica i moneta toruńska	91
 ROZDZIAŁ III	
Życie gospodarcze	98
1. Przeobrażenia w handlu zewnętrznym	98
2. Toruń w Związku Miast Hanzeatyckich	104
3. Początki jarmarków toruńskich	108
4. Początek walki o utrzymanie prawa składu	109
5. Nasilenie walki o pełne egzekwowanie toruńskiego prawa składu (od r. 1480)	113
6. Schyłek walki o prawo składu i klęska Torunia (1519—1537)	124
7. Rzemiosło miejskie	133
 ROZDZIAŁ IV	
Rewolta toruńska 1523 r. i jej następstwa	144
1. Geneza rewolty 1523 r.	144
2. Wybuch rewolty i jej początkowy przebieg	147
3. Szczytowy okres rewolty w lecie 1523 r.	150
4. Rokowania posłów toruńskich z królem w Krakowie i wydanie „Reformatio Sigismundi”	152
5. Następstwa „Reformatio Sigismundi” i odzyskanie uprzedniej pozycji przez Radę; formowanie się Trzeciego Ordynku	158
 ROZDZIAŁ V	
Rola Torunia w życiu parlamentarnym i publicznym Prus Królewskich i Korony Polskiej (1466—1548)	162
1. Ogólne warunki udziału Torunia w życiu parlamentarnym Prus Królewskich do połowy XVI w.	162
2. Udział Torunia w życiu parlamentarnym i publicznym Prus Kró- lewskich i Korony Polskiej w latach 1466—1526	164
3. Rola Torunia w życiu parlamentarnym Prus Królewskich w latach 1526—1548	190
 ROZDZIAŁ VI	
Życie kulturalne Torunia w latach 1466—1548	201
1. Życie religijne (1466 — około 1520)	201
2. Pierwsze przejawy luteranizmu	213
3. Ugruntowanie się reformacji do połowy XVI w.	218
4. Szkolnictwo miejskie	224
5. Kontakty torunian z uniwersytetem krakowskim i innymi uczelniami europejskimi	226
6. Toruńskie kręgi intelektualne	230
7. Mikołaj Kopernik a Toruń	236
8. Elementy życia codziennego w późnośredniowiecznym mieście	241
 ŹRÓDŁA I LITERATURA	246
 WYKAZ SKRÓTÓW	250
SPIS ILUSTRACJI	252